

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Wilna elesett

Az oroszok a Wilija-Njemen vonalról visszavonulnak — Lipót herceg hadseregei Minsk felé visszavetették a megvert orosz utóvédeket — Wolhyniai csapataink új állásokba helyezkedtek — Az olaszok Flitsch vidékén véres vereséget szenvedtek

Hindenburg hadvezéri talentuma új ragyogó diadalra vitte a német seregeket. Az a kombinált támadás, melyet a Hindenburg-hadcsoporthoz tartozó Eichhorn-, Scholtz- és Gallwitz-seregek az oroszok Wilija-Njemen frontja ellen intéztek, tegnap a németek kezére juttatta a nagyon megerősített Wilna városát s a megvert orosz seregek gyors visszavonulásban igyekeznek elkerülni a megsemmisülés fenyegető veszedelmét.

A legutóbbi napok eseményei után nem érkezett váratlanul Wilna elesetén híre. Szeptember 13-án a német nagy vezérkar azt jelentette, hogy a német csapatok elérték a Wilna-dünaburg-pétervári vasutvonalat; másnap a Wilna elleni támadás előrehaladásáról számolt be és szeptember 15-iki jelentésében már Wilnától északkeletre lefolyt sikeres harcokról referált. Ekkor már nyilvánvaló volt, hogy Hindenburg átkaroló művelettel igyekszik meghódítani a megerősített várost. A következő napokon ez az átkaroló művelet állandóan előrehaladt, de hogy milyen távolságra jutottak előre az átkaroló seregek, arra nézve a nagy vezérkar jelentése nem adott felvilágosítást. — Tegnap azután a Wilija és a Njemen közötti orosz arcvonal áttöréséről kaptunk hírt. Ez az áttörés megpecsételte Wilna sorsát. Eichhorn tábornok seregei ugyanis Wilnától északkeletre folytatott előnyomulásukban hirtelen délkeleti irányba kanyarodtak s a Wilija folyó középső szakaszának irányát követve, olyan messzire nyomultak előre, hogy az áttörést végző Scholtz- és Gallwitz-hadseregek előnyomulása által szorongatott orosz haderők a legteljesebb katasztrófát csak az egész vonalról való menekülésszerű visszavonulással kerülhették el. — Ámbár magának ennek a visszavonulásnak a sikere nagyon is kétségesnek mutatkozik. — Eichhorn átkaroló csapatai ugyanis már elérték a Wornijany-Smorgon-Molodecno vonalat s így könnyen a hátába kerülhetnek a visszavonuló orosz csapatoknak, melyek elől a Wilija-Polock vasutvonalat elzárhatják.

A Njementől délre eső harcmezőkön Lipót bajor herceg seregei hajtják maguk előtt az oroszokat, akiket kivetettek a Szcara folyó középső szakaszától keletre elfoglalt állásaikból és üldöző harcaikban erősen közelitnek Baranowicze felé. Mackensen tábornagy csapatai legyőzték a Pripjet, Strumen, Pina, Jaszolda és Wislicza folyók akadályait és Pinsk város-

tól úgy északi, mint déli irányban sikerrel folytatják az üldözést. A Mackensen-hadcsoporthoz nagy sikerei előreláthatóan befolyással lesznek a Wolhynia erületén dúló harcokra, melyekre Puchallo csapatai új állásaikban készültek föl.

Az új offenzíva, melyet a tengeremléki arcvonalon erőszakolnak az olaszok, ismét a véres kudarcok egész sorozatát eredményezte az ellenség számára. Különösen veszteségteljes volt az olaszokra nézve a Flitsch vidékén vívott csata, melyben az olaszok több mint 1000 embert vesztek.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 19. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Kelet-Galiciában a tegnapi nap nyugodtan telt el.

Ikwa-menti vonalainkat az ellenség erősebben ágyuzta. A wolhyniai várterületen új állásaink elfoglalását az ellenség nem zavarta.

Litvániában a visszavonuló ellenséget az ott német hadseregek között előnyomuló cs. és kir. haderő üldözi.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 19. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Hindenburg tábornagy hadcsoporthoz: Eichhorn vezérezredes hadseregének Wilna ellen intézett átkaroló támadása teljes sikerrel járt. Balszárnnyunk elérte Molodecnot, Smorgont és Wornjanyt. Az ellenség kísérletei, hogy sietve összeszedett jelentékeny erővel Michaliski irányában vonalainkat áttörje, teljesen meghiúsultak. A feltartóztatlanul előrehaladó átkaroló mozdulat és Scholtz és Gallwitz tábornokok hadseregeinek egyidejűleg az ellenség arcvonala ellen intézett kemény támadása az ellenséget tegnap óta az egész arcvonalon gyors visszavonulásra kényszerítette. A nagyon megerősített Wilna birtokunkba jutott. Az ellenséget az egész vonalon üldözzük.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoporthoz: A visszavonuló ellenséget itt is üldözzük. A hadcsoporthoz elérte a Nierad-

woice-Derewnoje-Dobromysl vonalat. — Az ellenség utóvédjeit visszavetítettük.

Mackensen tábornagy hadcsoporthoz: Pinskiől északra elértük a Wisliczát. A várostól délre átléptük a Strument.

Délkeleti hadszíntér: A helyzet változatlan.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Az északi orosz hadcsoporthoz kettévágása

Rotterdam, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A Rjecs katonai munkatársa írja: Az a tevékenység, melyet az ellenséges lovaság a Dünaburg-Wilna vasuti négyyszög ellen kifejt, az orosz Duna-csoportot és Wilna-csoportot elvágtá egymástól.

Az orosz főhadiszállás

Szmolenszkben

Köln, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A svájci lapok értesülése szerint az orosz hadsereg főhadiszállása Szmolenszkben van. Ezt abból következtetik, hogy orosz előkelőségek nagy számmal érkeznek Szmolenszkbe.

Ruskij az igazi fővezér

Hága, szeptember 19. A Handelsblad szerint Nikolajevics Miklós nagyherceg forma szerint a cár számára, tényleg azonban Ruskij tábornok számára volt kénytelen helyet csinálni a főparancsnokságban.

Hága, szeptember 19. A Nation című angol hetilap azt írja, hogy Miklós nagyherceg letétele az orosz reakció veresége és inkább politikai, mint katonai jelentőségű esemény.

Az új orosz hadsereg előkészítése

Stockholm, szeptember 19. Karlgrén svéd szerkesztő, aki hosszabb utat tett Oroszországban, folytatja tapasztalatainak az entente iránt való hajlandóságát eláruló leírását a Dagens Nyheter-ben. Elmondja, hogy látta a tizenkilenc éves újoncok bevonulását, ami rendben történt ugyan, de minden hazafias lelkesedés nélkül. — Általánosságban Oroszországban nem tudják elhinni, hogy a háború olyan végzetes fordulatot vett. Az orosz néptömegek közömbösek maradnak, amikor olyan városok és községek elcsúszól értesülnek, amelyeknek még a nevét sem tudták annakelőtte. — Amíg a népet a komoly helyzetről föl nem világosítják, addig a háború

számukra nem nemzeti ügy. Az orosz katona megteszi kötelességét, de minden hazafias lelkesedés nélkül. Karlgrén azt írja, hogy még mindig nagy orosz katonanyag van kihasználatlanul, mert még csak most hívják be a tizenkilenc éveseket és a népfölkelés első kategóriáját. A népfölkelők közül még mindig tizenkét millió embert lehet behívni. Természetes, hogy ezek a rekruták nincsenek kiképezve, de arra gondolnak, hogy ha a háború éveket tart, még akkor sem lesz katonában hiány. Ruskij generálisnak Péterváron sikerült egy milliós hadsereget összeállítani. Azt is tervezik Oroszországban, hogy behívják katonai szolgálatra a csendőröket, akik régebben mind altisztek voltak. A hadvezetőségnek ez a szándéka természetesen igen népszerű a nép körében, mert legalább megszabadul közvetlen zsarnokaitól. A háború sorsa Oroszországban a hadianyag előállításától függ és meg vannak győződve arról, hogy a hiányokat csakhamar pótolni fogják, amikor aztán megkezdődhetik az új orosz offenzíva.

A дума-pártok együtt maradnak

Pétervár, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) Ötvenöt дума-képviselő titkos ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy fölszólítják Rodzianko дума-elnököt: utazzék sürgősen a főhadiszállásra és ismertesse meg a cárral, hogy milyen érzelmekkel fogadták a képviselők a дума üléseinek berekesztését. Az összes pártok képviselői elhatározták, hogy Pétervárott maradnak és mindent megtesznek a nyugalom fentartása érdekében.

Az orosz munkásság követelése

Kopenhága, szeptember 19. Az orosz munkásszervezetek Saratowban tartott kongresszusa Cseidze szociáldemokrata дума-képviselőhöz táviratot intézett, amelyben érélyes intézkedéseket követelnek a munkanélküliség és a bérleszorítások ellen, amiket a nyugati tartományok menekültjei idéznek elő, követelik továbbá a nyolc órai munkanapot, a túlórázás megszüntetését és a teljes egyesülési, gyűlékezési és sajtószabadságot. A liberális újságok mint az uralkodó hangulat sokatmondo szimpotomáját jellemzik ezt a táviratot. A széles néprétegek bizonyos hasonlatosságot látnak a mostani és az 1905-iki hangulat között, amelyekben a körökben a forradalom előtt uralkodott.

A városi zemsztvók

Genf, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A Temps jelenti Pétervárról: A дума elnapolása miatt Moszkvában nagy izgatottság uralkodik. A városi zemsztvók e hó 23-án kongresszusra gyűlnek össze Moszkvában, hogy a helyzetet megbeszéljék.

Az olasz háború

Budapest, szeptember 19. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

Tegnap az olasz nehéz tüzérség újból élénk ágyuzást kezdett a vilgereuthi és a lafrauni fensíkon levő erődímelink ellen. Egyébként a tironi és a karinthiai határon a helyzet változatlan.

A Flitsch-terület ellen intézett támadás, amely az ellenségnek csak a völgymedencében több mint 1000 emberébe került, meggyőző. Ma reggelre a legelőli levő árkokat az olaszok már kilüktették.

A Vrslc-területen az ellenség az esti kód lépés alatt kísérelte meg előállásaink egyikének megrohanását. Ezen vállalkozás teljes kudarcot vallott. Éjtél felé csapataink az olaszok részéről ott homokzsákokból rakott falat a mögöt

levő ellenséges katonákkal együtt levegőbe röpítették.

A doberdoi Karszt-fensík délnyugati szakaszán a múlt éjjelt ellenséges árkok felrobbantására használtuk fel.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Olaszország benyújtja számláját

Lugano, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) Az Este-villában Viviani és Salandra miniszterelnökök tegnap hosszasan tanácskoztak. Olaszország kárpótlást szeretne azokért a gazdasági károkért, melyeket a monarchiával való háborúja és a háború után a monarchia és Németország gazdasági blokkja okoz neki. A miniszterelnökök tanácskozása e kérdés körül forgott.

A belga-francia harctér

Berlin, szeptember 19. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

Braytól délkeletre a Somme mentén sikerült az ellenséges állásban és a mögött egy kiterjedt robbantásunk. — Az ezt követő, reánk nézve kedvező harcban a franciák jelentékeny véres veszteségeket szenvedtek. Néhány franciát elfogtunk.

Közvetlenül az Argonneoktól nyugatra az ellenségnek két árkot ásó osztagát tüzérségünk tüzelésével súlyos veszteségeik mellett szétzörtük.

Az élénk ágyuzás az arcvonal nagy részén tovább tartott.)

(Bray a Somme mellett fekszik, Alberttől 7 kilométernyire délre.)

Balfour hazugságai a London elleni légi támadásról

Berlin, szeptember 19. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A legfelsőbb hadvezetőség közli a nagy főhadiszállásról:

Az angol alsóházban a hírlapok tudósításai szerint Balfour azt állította, hogy London városa, amint az köztudomású és amint azt bizonyára a németek is tudják, meg nem erősített hely, amely ellen a civilizált hadviselés szabályai értelmében légi támadást intézni nem szabad. Minthogy a miniszter előtt semmi esetre sem lehet titok, hogy London nagyszámu állandó erődítési művel és még több tábori erődítmével van megerősítve, itt a tények tudatosan hamis beállításáról van szó. Azonkívül elfeledte a miniszter megemlíteni, hogy a német légi járművekre London feletti megjelenésük alkalmával mindig az angolok kezdték először a lövöldözést. Említés nélkül hagyta továbbá a tényállás megítélésére nézve fontos tényt is, hogy a szövetségesek repülőgépei ismétlenül intéztek támadást nyílt és a hadműveletek színhelyén messze kívül tekvő német helységek, sőt a személyvonatokban ülő jámbor utasok ellen is, akik természetesen képtelenek védekezni.

Az angol kabinet válsága

Rotterdam, szeptember 19. Nicolson, a liberális Daily News parlamenti munkatársa, feltűnést keltő fölhevítést közöl annak a bizonyítására, hogy Anglia borzasztó politikai válság előtt áll, amely a nemzeti érdekeket, sőt az ország biztonságát is súlyosan veszélyeztetheti. Nyíltan kimondja, ami a beavatott politikai körökben már jó ideje nem titok, hogy néhány legbefolyásosabb miniszter, aki az általános hadkötelezettség híve, el van határozva, hogy lehetőleg már a legközelebbi hetekben az általános hadkötelezettség elfogadására kényszeríti a kabinetet. Ha nem sikerül nekik megtörni a többséget képező miniszterek ellenkezését,

ugy kabinet-válságot fognak előidézni, amennyiben leteszik tárcáikat és ezzel új választások kiírását fogják kikényszeríteni a hadkötelezettség jelszavával.

A fenyegető válságot semmi sem tartóztathatja fel többé. Az általános hadkötelezettséget sürgető miniszterek csöndben dolgoznak. Két vagy három miniszter feltétlenül kilép a kabinetből, ha januárig nem adnak alkalmat az országnak a megnyilatkozásra.

Rotterdam, szeptember 19. A Westminster Gazette megerősíti Nicolson leleplezéseit abban a tekintetben, hogy a kabinetben nézeteltérések forognak fenn. Nem szabad azonban hinni, — írja — hogy okos emberekből álló kabinet, amely felelős a hadviselésért, a köztük fenforgó ellentétek kiegyenlítése végett a néphez appealálnak. Ez a föltevés még csak mérlegelésre sem érdemes. Örültség volna, amely kihívna ellenségeink és barátaink gunyolódását.

A Nieuwe Rotterdamsche Courant tudósítója azt hiszi, hogy a Westminster Gazette kifakadásai a vezető liberális körök véleményét tükrözik vissza.

„Kevesebb minisztert és tehetségesebb vezérkart“

Hága, szeptember 19. A Times azt írja, hogy a háború alatt Angliának nincs szüksége ilyen nagy kabinetre. Kevesebb miniszter és tehetségesebb vezérkar jobb lenne.

Felrobbant francia löszergyár

Genf, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A Matin jelenti, hogy a Lepechi gránát- és puskaporgyárban csütörtökön délután újabb robbanás volt, amelynek következtében számos ember megsebesült. Az anyagi kár igen nagy. Szigorú vizsgálatot indítottak.

A Dardanellák ostroma

Joffre a Dardanelláknál

Athén, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) Az Embros arról értesül, hogy Joffre francia generalisszimusz legközelebb a Dardanellákhoz megy.

A szövetségesek nyolc nap alatt 25,000 embert vesztek

Konstantinápoly, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A Dardanellák ellen küzdő entente-csapatok parancsnokságában fontos változások történtek. — Az ostromló csapatok vesztesége az utolsó nyolc nap alatt 8000 halott és 17,000 sebesült volt. A parancsnokságban beállott változásokat az óriási veszteségekkel hozzák összefüggésbe.

Két millió török katona

Berlin, szeptember 19. Ludwig-nak, a Berliner Tageblatt konstantinápolyi tudósítójának Enver pasa hadügyminiszterrel folytatott beszélgetése során a kiváló török államférfiu kijelentette, hogy Törökországnak már két millió katonája van fegyverben. Örülni fognak, ha német csapatok jönnének Törökországba, de szükségük nincs rájuk, mert Törökország elég erős.

Olaszország és a Dardanellák

Hága, szeptember 19. Schneider altábornagy a Nieuwe Rotterdamsche Courant-ban a következőket írja: Olaszországnak arra a meggyőződésre kellett jutnia, hogy a Trentinot és Istridit nem képes elfoglalni. Az entente-seregek gallipoli-i akcióját katonai körökben különbözőképen ítélik meg, mert a nehézségek összehasonlíthatatlanul nagyobbak, mint ahogy az entente gondolta és mivel Gallipolit kitűnően védik. Úgy látszik, hogy az entente minden reményét Olaszországba helyezi.

A har...
Szófia...
Iroda.) A me...
lások és az...
volt. A török...
és súlyosan

A B

a ro...
Berlin,
Iroda.) Az...
sítették korn

Carp

Szófia,
Iroda.) Erős...
karestben u...
man részvé...
tése szerint...
lesz, melyre...
meghívást l

Prede

a következ...
bukaresti v...
sal utazott,
miatt pana...
— Leg...
— néhány

Tak

Prede...
Roumaine...
egy igen n...
bevezetése

„A B...
sem haszn...
vagy gye...
ben sem v...
felemelked

re tekintet...
rációban l...
az általán...
megátalko...
megérteni...
nak egy r...
értés és s...
rekedjünk

A meck

Bécs...
Iroda.) A...
son fogad...
ceget, ak

HÉTFO...
KEDD:

A harcok Mezopotamiában

Szófia, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A mezopotamiai fronton a török hadalások és az ellenséges hajók között tüzpárbaj volt. A török ütegek eltaláltak egy angol hajót és súlyosan megrongálták.

A Balkán-államok**Hazahívták a román hadköteleseket**

Berlin, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) Az itteni román alattvalóknak kézbesítették kormányuk behívó parancsát.

Carp-Marghiloman kabinet

Szófia, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) Erősen tartja magát az a hír, hogy Bukarestben új kabinet alakul, Carp és Marghiloman részvételével. A bukaresti Minerva jelentése szerint Bukarestben hétfőn minisztertanács lesz, melyre a kamara és a szenátus elnökei is meghívást kaptak.

Carp Péter ígérete

Predeal, szeptember 19. A Dimineata írja a következőket: Carp Péter mult vasárnap a bukaresti vonaton több moldovai földbirtokossal utazott, akik a terménykivétel megszakítása miatt panaszkodtak.

— Legyetek nyugodtak, — mondotta Carp — néhány nap múlva Bessarábiát adom nektek.

Take Jonescu rossz hírei

Predeal, szeptember 19. Take Jonescu La Roumaine című lapjában Rossz hírek címmel egy igen melankólikus cikket közöl, amelynek bevezetése a következőleg hangzik:

„A Balkán hírei nagyon rosszak. Semmit sem használna, ha ezt az igazságot eltitkolnánk vagy gyengíteni. A három főváros egyikében sem voltak képesek a helyzet magaslatára felemelkedni. Mindeniütt csakis a helyi kérdésre tekintettek, mintha a mostani nagy konfliktációban lehetséges lenne egy ország kérdését az általánosától elválasztani. A balkán népek megátalkodottságától, amelyek nem akarják megérteni az ő igaz érdekeiket, az ellanyúlásnak egy nemét érezzük abban, hogy az egyetértés és szolidáris előmenetel eszméje után törekedjünk.”

A mecklenburgi herceg a királynál

Bécs, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A király ma délben magánkihallgatáson fogadta János Albrecht mecklenburgi herceget, aki most érkezett vissza balkáni utjáról.

SHINHAZ**MÜSOR:**

HÉTFŐ: Kávéházy Konrád, operett.
KEDD: Kávéházy Konrád, operett.

URANIA

Debreczen legnaggyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Hétfőn Kedden
Szeptember 20. és 21-én

HATTYUDAL.

Epizódok a lengyel légiókból 3 felv.

A VÉSZVONAT.

Dráma 2 felvonásban, az amerikai életből.

HÁBORUS KÉPEK.

Aktuális.

Előadások kezdete 5 órákor rendes helyárral.
Folytatólagos bemenet.

Hazamennek a bolgárok

*

A budapest—brassói személyvonat folyosóján megállanak az utasok s élénk rokonszenvvel nézik az egyik szakaszt színültig megtöltő társaságot. Első pillanatra meglátszik rajtuk, hogy balkániak. Isten tudja, ezekre mintha rá lenne írva a származásuk. A ruhájuk, a viselkedésük mindjárt rájuk vall. És ők el is dicsékszenek vele:

— Bolgárok vagyunk, uram, megyünk haza Szófiába.

Elmondják aztán, hogy a kis társaság — össze-vissza tizen-tizenötön lehetnek — már utközben verődött össze, ki Berlinből, ki Bécsből, Budapestről indult el.

— Nem behívót kaptunk, — tiltakoznak élénken — de most otthon van a helye minden jó bolgárnak. — Mi semmitől sem akarunk elkészni.

Furcsa, mindenképpen balkáni vágásu emberek ezek, de egyől-egyig rokonszenvesek. — Nagy pápaszemek lógnak az orrukon, az egyikben valami rikitóan zöld utazósapka van és elegáns cvikker, amely azonban sehogy sem illik hozzá. Mindenféle koruak. Van fiatal diák, idősebb rendü ur, megtermett, kövérkés kereskedő közöttük. Bizonyára nem ment rosszul a soruk idegenben, de egyikük sem habozott félretenni mindent, csak hogy valahogy el ne készenek.

Frissen, vidáman szemlélődnek, nézik a végtelen magyar rónát és szívesen felelnek a hozzájuk intézett kérdésekre. Az egyik a feleségét is magával hozta. Nem éppen fiatal, se nem nagyon szép, de szimpatikus arcú asszony. Neki különben nagy szerepe van. A bolgárok vig, nótás emberek s a magas női szoprán irányítja az összeverődött dalárdát. Szláv csengésű nótákba fognak s fújják, fújják szakadatlanul.

Két kis magyar leány hallgatja a folyosón őket. A bolgárok észreveszik, hogy figyelmes hallgatóságra tettek szert s nyomban deputáció invitálja a két kis csitrit. Azok nem sokáig kéretik magukat, s aztán felváltva szól a bolgár meg a magyar dal. A kis leányok kedvesen oktatják őket s a bolgár fiúl szívesen veszi be a magyar népdal pergő, pattogó dallamát. Mikor összeismerkednek, mindenekelőtt megkérdeik:

— Ungarischen?

— Ja, ja! — felelik a leányok s a bolgárok majd hogy meg nem eszik őket a nagy szeretetükben.

— A magyar a mi testvériünk! — mondják mély meggyőződéssel és mi sohasem fogunk szembekerülni egymással.

— Bánffy-hunyad! — hangzik a perronon s a két piros arcú bakfis utolsó stációjához érkezik. A mama kiragadja őket a kedves körből s a már szürkülő bácsik s a fiatalabbak egyforma agilitással segítik le a csomagokat s a leeresztett ablakon át megszólal a bucsuüdvözlés kórusa. Dallal bucsuztatják a magyar kisasszonykákat az öreg fiuk.

— Viszontlátásra! — kiált le tört magyarsággal az egyik bolgár s odalentről is meglebentik a keszkenőt.

Indul a vonat s messzejár már a bánffy-hunyadi indóháztól, amikor a kupé ablakából harsány kiáltást visz a szél:

— Éljen a magyar!

Mikor ismét összeül a kocsiban a „dalárda”, már magyar dallal próbálkoznak...

A debreceni református egyház kilenc harangot ad a hadseregnek

A debreceni református egyház presbiteriuma ma délelőtt Dicsőfi József lelkészelnök és Pénzes Sándor helyettes főgondnok elnöklése alatt ülést tartott, amelynek történelmi színezetű eseménye volt az, hogy a debreceni református egyház kilenc harangját följajlanlták a hadviselés céljára.

Az ülés megnyitása után Gyarmathy Pál és Tóth Miklós ujonnan behívott presbiterek le-tették az esküt és Szemere Lajos nyugalomba vonult tanítóképviseelő helyére Tasi Miklós tanítót hívta be a presbiterium.

Tudomásul vette a presbiterium a leánygimnáziumi tanárválasztó küldöttség jelentését arról, hogy az ujonnan szervezett leánygimnáziumi matematika-fizikai tanszékre Batta István dr. békési tanárt választotta meg, továbbá meghívta Benigny Gyulát, Barcza Józsefet, Dékán Sámuel, akiket a református főgimnáziumhoz és Gáspár Albertet, akit a tanítóképző intézethez választottak meg tanárokká.

Juhász-Nagy Sándor főjegyző ezután a presbiterium elé terjesztette a gazdasági bizottság javaslatát arról, hogy a debreceni református egyház hány harangjáról mondhat le akkor, ha hadicélokra ezekre szükség lesz. — A debreceni református egyháznak tizenöt harangja van. Ezek között nem mondhat le azokról a harangokról, amelyekhez valamely történelmi hagyomány fűződik és amelyek nélkülözhetetlenek. Így nem válhat meg az egyház a nagytemplomban levő nagy harangtól, amelyet I. Rákóczi György öntetett. Ezen kívül nélkülözhetetlen még öt harang s így kilenc harangot ad oda az egyház hadviselés céljára, ha ennek szükségessége elérkezik.

Márk Endre polgármester arra hívja fel a presbiterium figyelmét, hogy ha az órákat jelző harangok is elvitetnének, akkor ezeket pótolni kell a megmaradó harangokkal.

A presbiterium az előterjesztett javaslat alapján kimondta, hogy az egyház kilenc harangját átengedi hadicélra s az átadásról külön fog határozni, amikor annak ideje elérkezik.

Kimondta a presbiterium az üresedésben levő iskolagondnoki állás megszüntetését, mivel az állással járó teendők más hatáskörbe utaltattak át.

Néhai Szikszay Istvánné 1000 és 200 koronát hagyományozott az egyháznak. A hagyományozó emlékért jegyzőkönyvében örökítette meg a presbiterium és bevezetni rendelte az egyház aranykönyvébe is.

A gazdasági bizottság javaslatot készített az egyházi tisztviselők és alkalmazottak fizetési előlegének szabályozására. A javaslat szerint előleg adhat a presbiterium a gazdasági bizottság meghallgatása alapján az egyház tisztviselőinek és alkalmazottainak. A fizetési előleg nem lehet több a fizetés 25 százalékánál s az évi fizetésüknél évnegyedenként egy év alatt, a havi fizetésüknél havonként vonandó le. Az előleg teljes visszatérítése előtt újabb előleg nem adható. Emellett fentartja az egyház a tisztviselői és alkalmazottai számára azt a kedvezményt, hogy fizetésük 50 százaléka erejéig kölcsönt kérhetnek az egyháztól, amelyért 5 százalék kamat jár. A presbiterium ezt a javaslatot elfogadta.

Apollo

Ma, hétfőn
Előadások 5 és 7 órákor félhelyárak,
9 órákor rendes helyárak.

Szenzációs ujdonság!

A rejtélyes hotel.

Bánúgyi dráma 4 felvonásban.

Gyógyszerész ur nőszül.

Vígjáték 2 felvonásban.

HIREK

Meleg óvóruhát a katonáknak!

Az Országos Hadsegélyező Bizottság II. (ruházi) albizottsága Serényi Béla gróf elnöke alatt folyó hó 15-ikén a honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatalának kiküldötte jelenléteben tartotta első őszi ülését és elsősorban elhatározta, hogy megköszöni a hazafiak közönségnek azt a messzemenő áldozatkészséget, melylyel a mult télen hősiessé kiűző katonáinkat meleg felszereléssel ellátta.

Egyben a közönség tájékoztatására az albizottság a következőket teszi közzé:

A hadjárat mult téli tapasztalatai alapján megállapított, hogy hősiessé kiűző katonáink a hadvezetőség részéről mindennemű szükséges meleg ruházattal el vannak látva, de mindazonáltal a közönség áldozatkészsége részéről a következő adományok ismételt kívánatosak még a hadvezetőség által nyújtott kincstári felszerelés kiegészítésére:

I. Gyapjufonálból készítené volna: a) Sál circa 250 cm. hosszú, 25 cm. széles legyen, a fül és nyak betakarására. b) érmelegítő, 30 cm. hosszú, oldalnyílással a hüvelykujj számára. c) Kötött térdvédő, 45 cm. hosszú, középen megfelelő kidudorodással a térdkalács számára. Az Országos Hadsegélyező Bizottság által a meleg óvócikkek készítéséhez biztosított gyapjufonál gyári árban, kilogrammonként 15 koronáért rövid időn belül a főispánoknál, illetőleg a járás főszolgabíráknál lesz megrendelhető.

II. Selymet vagy puha gyapjuból készített szövetet (ruhadarab, bélés, stb.) akár új, akár használt állapotban, küldje az áldozatkész közönség az Országos Hadsegélyező Bizottság II. számú albizottsága részére (Budapest, Képviselőház).

Ezen selyem- vagy szövetdarabokat a II. számú albizottság a jótékony négyvleték foglalkoztatói útján fogja a hadvezetőség által esetről-esetre szükségesnek jelzett cikkekre a katonaság részére feldolgoztatni.

A közönség felkérjük, hogy a lehetőségig az itt jelzett cikkek készítésére szorítkozzék, mert ezen cikkek előírása tapasztalatok alapján történt.

A mult évben szállított hősapkákból még elegendő készlet van, a hősapkák a jövőben inkább a selyem- és gyapjussal lesznek helyettesíthetők.

A gyapjufonálból kötött kész cikkek a honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatalának címére (Budapest, IV., Váci-utca 38.), míg a selyem- és gyapjuszövetek, mint előbb említettük, az Országos Hadsegélyező Bizottság II. számú albizottsága címére (Budapest, Képviselőház) küldendők.

Mindezeknek szállítása a honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatalához postán 20 kilogrammig és vasuton bármily súlyban az Országos Hadsegélyező Bizottsághoz pedig postán 20 kilogrammig díjmentesen történik, ha a szállító- vagy fuvarlevélen fel van tüntetve, hogy „Táborba szállt katonák részére szeretet-adomány”.

A közönség részletesebb útmutatása végett rajzokkal ellátott tájékoztatók lesznek a honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala által a községi előljáróságokhoz küldve.

— **Debreceni tisztek kitiintetése.** A király Flohr János 2. honvédszázadbeli ezredesnek az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartása elismerésül a hadidiszítményes 3. osztályú vaskoronarendet, az ellenség előtt elesett Preszly Aladár 2. népfőkelő századbeli beosztott szolgálaton kívüli viszonybeli honvéd főhadnagynak az ellenség előtt teljesített kitiintó szolgálatai elismerésül és Szirmay Ödön 3. honvédszázadbeli hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadidiszítményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta.

— **Vörös kereszt kitiintetések Debrecenben.** A hivatalos lap mai száma közli: Ferenc Salva tor főherceg, mint az osztrák-magyar monarchia Vörös Kereszt Egyleteinek védnök-helyettese, Domahidy Elemér, Hajdumegye és Debrecen város főispánja, a debreceni megfigyelő állomás miniszteri biztosának és Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos egyetemi tanár, a debreceni bábaképző igazgatójának a katonai egészségügy körül a háboruban szerzett különös érdemei elismerésül a **Vörös Kereszt hadidiszítményes tiszti díszjelvényét díjmentesen**, Kiss Ernő dr. országgyűlési képviselő, a debreceni megfigyelő állomás miniszteri biztos helyettesének, Tüdös Kálmán dr. Debrecen város tiszti főorvosának és Losonczy Álmos dr. kir. tanácsos, Hajdúvármegye főorvosának a katonai egészségügy körül a háboruban szerzett érdemei elismerésül a **Vörös Kereszt II. osztályú tiszteletjelvényét a hadidiszítménnyel** díjmentesen adományozta.

— **Debrecenfalva felépítésének költségére** a következő újabb adományok érkeztek a polgármesteri hivatalba: A „Schmidt-cirkusz” f. hó 16-iki előadásának jövedelméből 30 kor., a 39-ik gyalogezred 4-ik és 8-ik századának tisztikar és legénysége a harcterről Forgács Andor hadnagy útján 200 kor., Kulcsár Dezső 39. gyalogezredbeli hadapród a harcterről 20 kor., Nagy Sándor (Sziv-utca 7.) 10 kor.

— **Nagy botrány egy football-versenyen.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A Wiener Rapid és az FTC. ma délutáni football-versenyén óriási botrány támadt. Gerő bíró a magyarok javára pártoskodott, ami arra készítette az osztrákokat, hogy a második félidőben levonultak a pályáról. A közönséget nagy fölháborodással töltötte el a bíró magatartása.

— **A könggrázi Katona-Otthon működése.** Messze idegenbe elszakadt katonáink, a 39. gyalogezred hős bakái részére, mint köz tudomásu, Katona-Otthont létesített Debrecen és Hajdumegye társadalmá és Ferenczy Gyula dr. egyetemi tanár fáradságtalan buzgalma. A rendelkezésének átadott fényes helviséget szeretettel látogatják a magyar fiúk; élvezettel fogvasztják a kitiintó zamatu teát, amelyet az ott levő tisztikar hölgyei, élükön Flórián ezredesné és Weisz téparancsnokné, készítenek el. Megtálálnak ott a mi fiaink minden magyar újságot; szórakozhatnak dominóval, sakkal, stb. játékkal, sőt — mint értesülünk — e hó 18-án fényes programmal nagyszerű kabaré-előadást is rendeztek.

— **A reitélyes hotel.** A maga nemében páratlanul érdekes és izgalmas cselekményű bűnügyi drámának, „A reitélyes hotel”-nek lesz ma a bemutatója az Apollóban. — A nagyszabásu film-ujdonság érdekfeszítő meséjét a filmtechnika legújabb trükkjeivel fűszerezve kapja a közönség, olyan mesteri összeállításban, hogy a közönség figyelmét egy pillanatra sem engedni lankadni. Az érdekes bemutató iránt már is nagy az érdeklődés. Ma az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődik.

— **Adomány a hadirokkantak javára.** — A Szántó Mór és Társa cég férfi és fiu ruha üzlete megnyitása alkalmából 200 koronát adományozott a polgármesteri hivatalban a rokkantak javára.

— **Fertőtlenített ócska és új tankönyvek** az összes iskolák részére kapható Hegedüs és Sándornál, főposta mellett.

— **Nevelő intézetekbe** szükséges kellékek, fiókos tükrök, haj-, ruha-, fogkefék, fésűk, ollók, iskolai táskák, stb. új választékban beszerezhető **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában Debrecen, Piac-utca 38. sz.

— **Hatóságilag fertőtlenített új és ódon tankönyvek** minden iskola részére kapható **Aczél antquariumában**, Első Takarékpálota.

— **35 dekás tábori postadobozok**, melyben a harctérre élelmiszereken kívül minden küldhető, **20 fillérjével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában**, Debrecen, Piac-utca 49. és minden dohánytözsdeben.

Apró hirdetések

Finom hímzéseket, horgolást, fehérnemű varrást és javítást elfogad egy hadbavonult családanya — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é. közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntartsa. Késes-utca 37. Nyiriné.

Dohányzslóg használt, de jó állapotban igen olcsón kapható Neumann Nándor és Tsa cégnél Hatvan-u. 8. sz.

Szép butorozott szoba villanyvilágítással közel a főtérhez, azonnal kiadó. Ugyanott többféle kályhák eladók. Iskola-utca 8. sz.

Az Alföldi Takarékpénztár épületében

levő
vendéglő
és

söresarnok
azonnal
kiadó!

Rettenetes mindent tudok. Mi lesz ennek a vége? Piacutcai csodapók mindent elmondott, hihetetlen dolgokat produkált. Hipnotikus álmában beszélt és én egész nap hiába vártalak.

Pénzkölcsön

értékpapirokra, sorsjegyekre, hadi kölcsön kötvényekre.

Hadi kölcsön
100 koronánként 80—
Bazilika sorsjegy 15—
Magyar vöröskereszt sorsjegy 18—
Osztrák " " 30—
Olasz " " 25—
Jószív " " 10—
Eraszbet " " 8—
Posti Haza! " 70—
Konvertált jelölget " 120—

Ha az értékpapír másutt van letétben, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. **Külföldi pénzeket, arany érmeket a legmagasabb napi áron beváltunk.**

Debreceni Pénzváltóbank és Zálogkölcsön Részv.-Társaság
SIMONFFY-UTCA 13.
Telefon 298.

Szénvignetta
ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Tábori borítékok
2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Lakbérleti szabályzat
Kiadó cédulák bármilyen felírással kaphatók a kiadóhivatalban.

SOMOSSY LÁSZLÓ
DEBRECZEN, Kistemplombazár
Megérkeztek
az őszi és téli divatkelme-ujdonságok
FLANELLEK — SELYMEK
VELEZEK — BÁRSONYOK.
! Óriási választék!

16 — 18 éves fiu

hetesnek

felvétetik

Piac-utca 49., II. udvar.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tanműhellyel összekötve. oo

Műszaki tanintézet az összes

elektrotechnika és gépépítészeti

részére mindazoknak, kik magukat elektrotechnikusoknak (gyári hivatalnok, stb.) elméletileg és gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) ki képezettni akarják.

Felvételi életkor: 14 évtől 20 évig.
Előképzettség: 4 középiskola, vagy polgáriiskola, kereskedelmi vagy ipariskola.
Az igazgatóság: POZSONY, Széchenyi-utca kívánatra prospektust, sorrendet stb. küld és felvilágosítással szívesen szolgál.